

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 9P/258/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7514213743
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Dudíková
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2015:7514213743.3

Uznesenie

Okresný súd Košice - okolie v právnej veci K. Z., nar. XX.XX.XXXX, obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, trvale bytom v Y., Z. 9, právne zastúpenej B.. Kristínou Piovarčiovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, zastúpenej opatrovníkom G. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom v C., B. 6, právne zastúpenej B.. C. I., advokátkou so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, a kolíznym opatrovníkom JUDr. Petrou Valúchovou, vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Košice I, na návrh B. I., nar. XX.X.XXXX, bytom v C., Y. XX, v konaní o zmenu opatrovníka, takto

rozhodol:

U s t a n o v u j e Barbare Z., nar. XX.XX.XXXX, obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony, za opatrovníka A. Z., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. 6, XXX XX C..

Ustanovenému opatrovníkovi vymedzuje rozsah opatrovníckych práv a povinností tak, že je p o v i n n ý a o p r á v n e n ý za opatrovankyňu vykonávať všetky právne úkony v rozsahu nakladania s majetkom, majetkovými právami a povinnosťami, a to najmä zastupovať ju, spravovať jej veci a hospodáriť s jej finančnými prostriedkami, pričom rozhodnutia, ktoré nie sú bežnou záležitosťou, podliehajú schváleniu súdom.

Opatrovník je p o v i n n ý a o p r á v n e n ý rozhodovať o udelení informovaného súhlasu s poskytovaním liečby v ústavnom zdravotníckom zariadení a v resocializačnom zariadení pre liečbu závislosti od alkoholu, o udelení súhlasu so vstupom do týchto zariadení a o dobe trvania takejto ústavnej a resocializačnej starostlivosti.

U v o ľ ň u j e G. Z., nar. XX.X.XXXX, z funkcie opatrovníka K. Z., nar. XX.XX.XXXX.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ B. I., nar. XX.X.XXXX, žiadal návrhom zo dňa 21.7.2014 o zmenu opatrovníka pre K. Z., nar. XX.XX.XXXX, obmedzenú v spôsobilosti na právne úkony. Dňa 26.11.2014 podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadal, aby ho súd ustanovil za opatrovníka Barbare Z.. Návrh odôvodnil tým, že jej opatrovníčka utrpela ťažkú mozgovú príhodu a jej stav nedovoľuje výkon opatrovníckych práv a povinností. Uviedol, že s K. Z. je v partnerskom vzťahu a v prípade vyhovenia návrhu sa bude snažiť funkciu opatrovníka vykonávať svedomito.

Uznesením Okresného súdu Košice - okolie č. k. 9P/258/2014 - 39 zo dňa 19.12.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 7Co/17/2015 - 79 zo dňa 23.3.2015 bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia ako nedôvodný zamietnutý z dôvodu, že navrhovateľ nepreukázal naliehavosť potreby predbežnej úpravy pomerov.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, právnej zástupkyne obmedzenej, právnej zástupkyne opatrovníčky obmedzenej, výsluchom A. Z., výsluchom svedka Z. K., oboznámením sa s obsahom spisového materiálu ako aj obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu č. k. XXPs/XX/XXXX, XXPs/X/XXXX, a 9Ps/1/2015, Okresného súdu Košice I č. k. 1T/49/2013 a zistil nasledovný skutkový stav:

Zo spisu Okresného súdu Košice - okolie č. k. 12Ps/16/2011 bolo zistené, že rozsudkom 12Ps/16/2011 zo dňa 5.12.2011 súd obmedzil K. Z. spôsobilosť na právne úkony v rozsahu nakladania s majetkom, majetkovými právami a povinnosťami. V rozsahu obmedzenia jej za opatrovníka ustanovil matku G. Z., nar. XX.X.XXXX.

Zo spisu Okresného súdu Košice - okolie č. k. 19Ps/2/2012 bolo zistené, že rozsudkom 19Ps/2/2012 zo dňa 22.1.2014, právoplatným dňa 27.3.2014, bola K. Z., nar. XX.XX.XXXX, obmedzená v spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilá rozhodovať o udelení informovaného súhlasu s poskytovaním liečby v ústavnom zdravotníckom zariadení a v resocializačnom zariadení pre liečbu závislosti od alkoholu, o udelení súhlasu so vstupom do týchto zariadení a o dobe trvania takejto ústavnej a resocializačnej starostlivosti. Za opatrovníka K. Z., nar. XX.XX.XXXX, bola ustanovená jej matka G. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom C., B. 6, ktorá je oprávnená a povinná opatrovankyňu zastupovať pri právnych úkonoch v rozsahu obmedzenia jej spôsobilosti na právne úkony, pričom rozhodnutia, ktoré nie sú bežnou záležitosťou, podliehajú schváleniu súdom.

G. vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 1.6.2015 uviedol, že trvá na zmene opatrovníka, ktorá vyplynula z pomerov, ktoré nastali. Navrhol, aby za opatrovníka obmedzenej bol ustanovený buď niekto z jej rodiny alebo štát prostredníctvom sociálneho ústavu. V krajnom prípade zoberie opatrovníctvo navrhovateľ. S K. udržiava telefonicky kontakt, okrem toho ju chodí do zariadenia v Plešivci navštevovať, nosí jej tam cigarety, ovocie. Živí sa tým, že likviduje autovraky, z čoho má zisk od 200 do 600 eur mesačne. Okrem toho poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 165 eur mesačne.

- 3 -

9P/258/2014

Právna zástupkyňa K. Z. trvala na tom, aby bola K. osobne prítomná na pojednávaní o zmenu opatrovníka, aby sa mohla k osobe opatrovníka osobne vyjadriť. Podľa nej K. Z. s ustanovením A. Z. za jej opatrovníčku nesúhlasí. Nemajú ani nemali žiaden vzťah, o K. sa nikdy nezaujímal ani nezaujíma. V zariadení ju nikdy nenavštívila. Neposiela jej žiadne finančné prostriedky na základné hygienické potreby a základné veci. K. má za to, že A. chce predať jej byt v Y., prípadne chce inak nakladať s jej majetkom, ktorý má alebo ktorý získa, teda nebude konať v jej záujme. Podľa právnej zástupkyne základným cieľom novej opatrovníčky je ponechať K. Z. v takomto zariadení, čo by malo nepriaznivý vplyv na jej liečenie a ďalší život. Právna zástupkyňa navrhla nariadiť vo veci znalecké dokazovanie za účelom posúdenia psychického stavu K. Z., pretože znalecké posudky, ktoré má súd k dispozícii, staré najmenej pol roka, neodzrkadľujú jej súčasný stav.

Z výpovede A. Z., sestry obmedzenej K. Z., bolo zistené, že nie je pravda, že by mali s K. zlý vzťah. Majú normálny vzťah, ako sestry spolu vyrastali v spoločnej domácnosti. Má záujem sestre pomôcť, ale K. nie je momentálne v stave, aby mohla opustiť zariadenie. Podľa jej názoru by bolo dobré, aby išla do resocializačného zariadenia, ktoré jej začala vybavovať mama. Poukázala na to, že komunikujú iba telefonicky, pretože má malé dieťa a nebude s ním predsa chodiť do psychiatrickej liečebne. Barbara má dlžoby a treba prostriedky na úhradu týchto dlžôb ako aj na jej liečenie. Je v jej záujme, aby sa mohla zaradiť do spoločnosti, sama to však nezvládne. K. ju nikdy nepýtala, aby jej dala peniaze. Keď pýtala oblečenie, toto jej doniesla. K. prosila A. o to, aby opatrovníctvo vzala, pretože nikto z rodiny nie je taký, aby sa o ňu mohol starať. Nikdy nehovorila, že by ju nechcela za opatrovníčku, ale je pravda, že jej hovorí do telefónu, že by chcela ísť do inej liečebne. Práve preto chce byť jej opatrovníčkou, aby jej vedela zabezpečiť lepšiu liečbu. Takisto hovorili aj s mamou, keď ešte bola v dobrom zdravotnom stave, že keby sa niečo matke stalo, ako opatrovníčka prichádza do úvahy jedine sestra A.. A. je t. č. na rodičovskej dovolenke, má jedno dieťa, poberá rodičovský príspevok vo výške 200 eur mesačne. Býva

spolu s priateľom - otcom jej dieťaťa, na adrese trvalého pobytu. Priateľ je zamestnaný, zarába 500 - 600 eur mesačne. Matka A. a K. - K. opatrovníčka G. Z., je po mozgovej príhode umiestnená v zariadení v Z., kde pobyt stojí 400 eur mesačne. Matka poberá starobný dôchodok vo výške 350 eur mesačne, ktorý jej chodí na účet. Na matkin účet je poukazovaná aj Barbarina dávka v hmotnej núdzi vo výške 60 eur mesačne. Sandra vie prostredníctvom internet bankingu disponovať účtom matky, a to tak, že platí z jej dôchodku pobyt v Šugove a k tomu jej dopláca ešte 50 eur mesačne.

Svedok Z. K. - K. otec, vo výpovedi uviedol, že súhlasí s tým, aby sa opatrovníčkou K. stala jej sestra A. O., že by mohol byť v budúcnosti K. opatrovníkom, avšak už 35 rokov žije v zahraničí, pôvodne emigroval do Kanady, posledných 10 rokov žije a pracuje v Anglicku. Má ešte 12 mesiacov do dôchodku, následne plánuje usadiť sa niekde na Slovensku. Svedok nesúhlasil s tým, aby sa opatrovníkom K. stal navrhovateľ. Bol osobne v jeho dome, K. bola v katastrofálnom stave, myslí si, že ju zásoboval alkoholom, asi aj drogami. Bola vyslovene nepríčetná, polovyzlečená, opitá a sfetovaná, asi aj týraná. Tento pán je pre ňu cudzí, nevie prečo sa domáha jej opatrovníctva. Keď ju našiel na ulici, mal ju priniesť k matke a nie si ju zobrať domov. Odvtedy si ju neprávom privlastňuje, prisudzuje si jej starostlivosť a opateru, má na ňu len negatívny vplyv. K., keď prišla k matke na očistu, t.j. okúpať a najesť sa,

- 4 -

9P/258/2014

vydržala u nej maximálne jeden týždeň, potom ušla. K. nezvestná, prebývala u navrhovateľa. Nemohli ju nájsť, hľadali ju po celých C., nakoniec ju našli pri Mieri v katastrofálnom stave medzi bezdomovcami. Preto ju napokon museli umiestniť v odvykacích zariadeniach. Matka často žiadala o asistenciu polície, ktorá väčšinou odmietla, pretože nemali dôkazy proti navrhovateľovi. Ohľadom K. bytu v Y. svedok uviedol, že nejde o byt, ale ruinu, skládku tehál. Je na 2. poschodí v bytovke, kde žijú štyri rómske rodiny. Nie je tam ani sociálne zariadenie. Robili sa tam žúry, boli tam rôzni narkomani. K. na kúpu tohto bytu minula všetky babkine peniaze, asi 20 tisíc eur.

Právna zástupkyňa opatrovníčky trvala na tom, aby súd za opatrovníčku ustanovil sestru K. A. Z., keďže je to osoba bezúhonná, má dobrý vzťah so sestrou. Poukázala na to, že K. potrebuje dlhodobú psychiatrickú liečbu, doposiaľ bola asi na 11 liečeniach, stále však na vlastnú žiadosť opustila liečebňu, čo malo veľmi zlý vplyv na jej stav. Stále, opakovane, po opustení liečebne začala užívať drogy, pervitín, marihuanu, fajčila. Právna zástupkyňa uviedla, že K. byt v Y. nie je v dobrej lokalite, je to bývalá bytovka poľnohospodárskeho družstva, kde už bývajú rómski občania. Byt je založený, starala sa o neho jej matka, pretože Barbara mala veľa dlžôb. Náklady na jeho údržbu nemá kto platiť, dlh bude pomaly dosahovať kúpnu cenu, čiže je v záujme obmedzenej, aby bol byt predaný a tieto finančné prostriedky boli uložené na jej účet. Pokiaľ ide o hospodárenie s finančnými prostriedkami K., o tomto podáva opatrovník správu v pravidelných intervaloch s tým, že aj liečenie K. vyžaduje isté finančné prostriedky. Matka sa pokúsila zabezpečiť jej pobyt v resocializačnom zariadení, kde by náklady boli vo výške 700 eur mesačne. Aj sestra sa rovnako snažila zabezpečiť veci ohľadom jej pobytu.

Z prehlásenia opatrovníčky obmedzenej zo dňa 23.8.2014 je zrejmé, že matka si neželá návštevy ani iný kontakt navrhovateľa s K.. Je to v záujme K. a jej úspešnej liečby, ktorú sa menovaný snaží ovplyvniť negatívnym spôsobom.

Z výpovede opatrovníčky obmedzenej v konaní Okresného súdu Košice I sp. zn. 1T/49/2013 bolo zistené, že s navrhovateľom sa spoznala v roku 2011, keď našiel K. na ulici v stave silnej opitosti, vzal ju k sebe domov. Poďakovala mu, vzala ju domov a myslela, že jeho úloha tým končí. Vtedy začalo peklo, ktoré naďalej trvá, navrhovateľ im znepríjemňuje život. Povedala mu, nech jej dá pokoj, že najdôležitejšia je pre ňu liečba, on však K. sľuboval, že ju z nemocnice dostane a bude ju liečiť svojím spôsobom. Podľa matky s ním K. nebývala dobrovoľne, vždy sa o ňom vyjadrovala negatívne, mala pocit, že K. z neho mala strach. Keď jej bolo lepšie - po troch až štyroch mesiacoch liečby, odmietala navrhovateľa. Keď sa znova dostala do zlého stavu, vtedy bola u neho, mala tam to, čo potrebovala k svojej závislosti.

Z lekárskej správy MUDr. O. V., primára O. liečebne A. K. v O. zo dňa XX.X.XXXX vyplýva, že K. Z. je v tejto liečebni opakovane aktuálne hospitalizovaná od 1.4.2015. Napriek intenzívnej dlhodobej antipsychotickej liečbe je k svojmu ochoreniu stále nekritická a jej psychický stav ešte neumožňuje prepustenie do ambulantnej liečby, pretože sa u nej znova objavili známky hypomanickej dekompenzácie, klinické prejavy signalizujú prítomnosť psychotických fenoménov. Jej účasť na súdnom pojednávaní neodporúča, pretože by sa mohol značne zhoršiť jej zdravotný stav.

- 5 -

9P/258/2014

K. Z. bola od 7.8.2014 do 31.3.2015 hospitalizovaná v O. liečebni P. pre opakované poruchy správania pri psychotickej dekompenzácií pri abúze alkoholu. B. prvý pobyt na tomto psychiatrickom oddelení bol v roku 2011.

Z prepúšťacej správy z hospitalizácie Barbary Z. od 3.6.2011 do 23.6.2011 je zrejmé, že už počas tejto hospitalizácie boli kontinuálne riešené násilné návštevy jej priateľa - navrhovateľa, ktorý skoro denne podával sťažnosti na riaditeľstvo nemocnice, políciu, s tým, že návštevy mal zakázané. V závere prepúšťacej správy je ako diagnóza uvedená schizoafektívna porucha, manický typ, poruchy psychiky zapríčinené užitím viacerých drog a iných psychoaktívnych látok (alkohol, pervitín, marihuana), aktívna závislosť.

Správou G. C. - Z. a.s. zo dňa 22.1.2015 bolo preukázané, že opatrovníčka G. Z. je po cievnej mozgovej príhode s ťažkým postihom pravostranných končatín, s poruchou udržania moču a stolice, s ťažkým postihom sebaobsluhy, vyžadujúcim výraznú pomoc.

Podľa ust. § 192 O.s.p. súd je povinný postarať sa o to, aby bol ustanovený opatrovník osobám, ktoré ho podľa zákona musia mať. V uznesení, ktorým súd ustanovuje opatrovníka, uvedie i rozsah opatrovníckych práv a povinností.

Podľa § 26 Občianskeho zákonníka, pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za ne ich zákonní zástupcovia.

Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

Súd prešetril skutočnosti uvádzané v návrhu na zmenu opatrovníka a zistil, že doterajší opatrovník obmedzenej - jej matka G. Z., nemôže ďalej vykonávať funkciu opatrovníka z dôvodu jej nepriaznivého zdravotného stavu. Súd zisťoval iných príbuzných obmedzenej, ktorí by mohli vykonávať funkciu opatrovníka a dospel k záveru, že ani otec obmedzenej nemôže byť v súčasnosti jej opatrovníkom z dôvodu, že dlhodobo žije v zahraničí.

Vykonaným dokazovaním však bolo preukázané, že funkciu opatrovníka môže vykonávať sestra K. Z. A. Z., ktorá s ustanovením súhlasila, je bezúhonná, má s K. dobrý vzťah, má záujem K. pomôcť a zabezpečiť jej lepšiu liečbu, aby sa v budúcnosti mohla v rámci možností zaradiť do spoločnosti. K ustanoveniu A. Z. za opatrovníčku K. Z. nemal výhrady ani navrhovateľ, ktorý vo svojej výpovedi navrhol, aby bol za jej opatrovníka ustanovený buď niekto z jej rodiny alebo štát prostredníctvom sociálneho ústavu, v krajnom prípade chcel byť jej opatrovníkom navrhovateľ.

Rozsah právomocí opatrovníka vymedzil súd vo svojom rozhodnutí. Konanie opatrovníka musí byť v najlepšom záujme osoby, ktorú zastupuje. Opatrovník osoby

pozbavenej resp. obmedzenej v spôsobilosti na právne úkony môže byť súdom zbavený svojej funkcie z dôležitých dôvodov. Opatrovníkom fyzickej osoby, ktorá bola pozbavená alebo obmedzená v spôsobilosti na právne úkony, má byť predovšetkým príbuzný alebo iná vhodná

osoba. Súd pri posúdení návrhu vychádzal zo skutočností, že Sandra Z. je sestrou K. Z. a je schopná vykonávať za ňu právne úkony, ohľadom ktorých je jej spôsobilosť obmedzená. V súlade s rozhodnutiami súdu č.k. 12Ps/16/2011 zo dňa 5.12.2011 a č.k. 19Ps/2/2012 zo dňa 22.1.2014 je oprávnená a povinná vykonávať za ňu všetky právne úkony v rozsahu nakladania s majetkom, majetkovými právami a povinnosťami, a to najmä zastupovať ju, spravovať jej veci a hospodáriť s jej finančnými prostriedkami, pričom rozhodnutia, ktoré nie sú bežnou záležitosťou, podliehajú schváleniu súdom. Taktiež je povinná a oprávnená rozhodovať o udelení informovaného súhlasu s poskytovaním liečby v ústavnom zdravotníckom zariadení a v resocializačnom zariadení pre liečbu závislosti od alkoholu, o udelení súhlasu so vstupom do týchto zariadení, a o dobe trvania takejto ústavnej a resocializačnej starostlivosti.

Pokiaľ ide o požiadavku právnej zástupkyne K. Z., aby bola K. osobne prítomná na pojednávaní a aby sa mohla k osobe opatrovníka osobne vyjadriť, súd vychádzal z lekárskej správy M.. O. V. zo dňa XX.X.XXXX, podľa ktorej klinické prejavy menovanej signalizujú prítomnosť psychotických fenoménov a jej účasť na súdnom pojednávaní neodporúča, pretože by sa mohol značne zhoršiť jej zdravotný stav. Rovnako súd nenariadil vo veci znalecké dokazovanie za účelom posúdenia jej psychického stavu, pretože úlohou tohto konania o zmenu opatrovníka je ustanoviť nového opatrovníka z dôvodu, že pôvodný opatrovník nie je schopný vykonávať svoju funkciu. Posúdenie zdravotného stavu K. Z. je preto v tomto konaní irelevantné a bude dôležité v konaní o vrátenie spôsobilosti na právne úkony, vedenom na tunajšom súde pod č.k. 9Ps/1/2015, ktoré doposiaľ nebolo právoplatne skončené.

Súd zároveň uvoľnil z funkcie opatrovníka jej matku Natáliu Šoltisovú, nar. 11.3.1950.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na

Okresný súd Košice - okolie.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§42 ods.3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhované dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov

k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré neboli uplatnené (§ 205a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho posúdenia veci.